

فآرد دٲهمن

دوم دٲیرستان
وآرد

دوم دٲیرستان

وٲٲهٲی کنکور

ٲدٲد آورندگان:
بهمن دانشیان، محمّد نقدهدوز طهرانی

انتشارات
علمی

فآرد

phare
www.pharepub.com

به نام خداوند جان و خرد

مجموعه‌ای که پیش رو دارید، شامل قواعد عربی سال دوم متوسطه است.

درس ۶ تا ۱۰ کتاب خلی حرف واسه گفتن دارن ولی ما با تقسیم‌بندی ساده و مثال‌های همه‌گیر کار رو واسه تون راحت کردیم، پس یه مرور کامل و جمع و جور واسه تون آوردیم (همون آفاردئون عالی خودمون).

نمودارها رو دریابید، مثال‌ها خیلی مهم‌اند و در پایان، پایانه‌ی ترکیب تشریحی بهترین سنجش شما برای امتحانات تشریحی است. تست‌هامون مثل همیشه تمام نکات رو پوشش دادند ولی مفید با پاسخ‌های تشریحی کاربردی که فقط برای بچه‌های فار هستند. با تشکر از نگاه منتقد و دقیق سر کار خانم هدایتی برای ویراستاری.

به امید موفقیت روزافزون همه‌ی شما

نمادهای به‌کار رفته در این آفاردئون:

فهرست: بلافاصله بعد از يك تست می‌آید و شما را با نکته‌ای که آن تست دارد آشنا می‌کند.

📌: جغد دانا که دقتش خیلی بالاست؛ هر جا دلش خواست می‌آید و حرفی و نکته‌ای و توصیه‌ای می‌گوید.

فهرست

۳	اعراب فعل مضارع (مرفوع و منصوب)
۴	اعراب فعل مضارع (مجزوم)
۸	فعل معلوم - فعل مجهول
۱۲	افعال ناقصه
۱۵	حروف مشبّهة بالفعل
۱۷	لای نفی جنس
۲۰	پایانه‌ی ترکیب تشریحی

انتشارات علمی فار

تلفن: ۶۶ ۵۹ ۷۹ ۹۹

www.PharePub.com

ISBN:978-600-7926-06-2

ویراستار علمی و ادبی: نازنین هدایتی

حروف‌چین و صفحه‌آرا: سمیه بهرامی

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

اعراب فعل مضارع (مرفوع و منصوب)

■ مضارع مرفوع

يك فعل مضارع در حالت عادی اگر قبلش حروف ناصبه یا جازمه نیاید حتماً مرفوع است.

انواع مضارع مرفوع

الف. **مرفوع ظاهراً** ← اُكْتُبُ - نَسْجُدُ رمز ← آخر فعل مرفوع داریم و «ن» هم پایانش نیست.

ب. **مرفوع فرعاً (به ثبوت نون إعراب)** ← يَذْهَبُونَ - تَسْجُدَانِ رمز ← قبل از «ن» یکی از سه صدای «آ- او- ی» شنیده می‌شود.

ج. **مرفوع محلاً** ← تَجَلْسُنَ - يَنْقَلِبُنَ رمز ← قبل از «ن» حرف فعل قطعاً ساکن است. (دو صیغهی ۶ و ۱۲)

- ۱- عَيْنَ الْمَضَارِعِ مَرْفُوعٌ مَحَلًّا: (تألیفی)
 (۱) لَا يَسْجُدُ الْكَافِرُ خَالِقَهُ أَبَدًا!
 (۲) هُمَا تَكْتَبَانِ رِسَالَةً مُخْتَصِرَةً!
 (۳) تَعَاوَنَ الْمُسْلِمُونَ مَعَهُمُ الْآنَ!
 (۴) أَنْتَن تَسْجُدَن لِرَبِّكَن!

■ مضارع منصوب

اگر یکی از حروف ناصبه بر سر فعل مضارع مرفوع بیاید آن فعل تبدیل به مضارع منصوب می‌شود.

جدول حروف ناصبه

حروف ناصبه	معنا	مثال
أَنَّ	که، تا اینکه	أَنْ تَجْلِسَ
لَنْ	هرگز	لَنْ يَذْهَبَ
كِي	تا، تا اینکه	كِي يُدْرِكَ
إِذَنْ	بنابراین	إِذَنْ نَسْجُدَ
حَتَّى	تا، تا اینکه	حَتَّى أَفْهَمَ
لِ	برای اینکه، تا اینکه	لِاشْتِرَاكِ

انواع مضارع منصوب:

۱. **منصوب ظاهراً** رمز ← حرف آخر ← حَتَّى يَتَكَلَّمُ

۲. **منصوب فرعاً** رمز ← او/آ ← لَنْ تَتَّعَاوَنَانِ - لِتَسْجُدِي (حذف نون إعراب)

۳. **منصوب محلاً** رمز ← ن ← حَتَّى تَسْتَخْرِجَن - لِتَمْنَعَن ساکن

۲- ما هو الصحيح في الفراغ؟ «المسلمون لن ... للكفار بتخريب المسجد الأقصى» (تجربی - ۷۶)

(۱) يَسْمَحُ (۲) يَسْمَحُ (۳) يَسْمَحُوا (۴) يَسْمَحُونَ

☞ برای پیدا کردن جنس و تعداد خبر، توجه به مبتدا ضروری است. مثلاً در تست بالا «المسلمون» مبتداست.

۱. فعل «تسجدن» صیغهی (۱۲) است و چون قبل از «ن» صدای «آ- او- ی» شنیده نمی‌شود پس اعرابش محلاً مرفوع است. اما در گزینهی «۳» «تعاون» فعل ماضی است (از باب تفاعل، صیغهی (۱) پس اصلاً فعل مضارع نداریم.

۲. چون «المسلمون» جمع مذکر است باید فعل جمع مذکر را انتخاب کرد (ردّ گزینه‌های ۱ و ۲) و چون قبل از «ن» فعل «یسمعون» صدای «او» شنیده می‌شود. «لن» هم ناصبه است باید «ن» را حذف کند. ← لن یسمعوا.

۳- «لم يقصد الإسلام أن يمنع المرأة عن الدّخول في المجتمعات لكي يُبعدها عن مسؤوليّتها» كم مضارعاً منصوباً في العبارة؟
(تجربی ۸۴)

(۱) واحد (۲) اثنتان (۳) ثلاثة (۴) أربعة

۴- عین ما لیس فيه مضارع منصوب:

- (۱) إذا جاءك أحدُ بنبا فتبیّن قبل أن تقبله تماماً!
- (۲) هوّنی علیک و لاتحزنی و تاگدی بانّ الفرّج قریب!
- (۳) لِم لم تُساعدنی علی أن نُشجّع الأطفال علی القراءة و الكتابة؟
- (۴) ما خُلِقنا فی الدّنیاء إِلَّا لِیَمْتَحَن حَتّی یَتَبَيَّنَ أ نحن من الصابرين؟

☞ **اِنَّ** (که در گزینه‌ی ۳ اومده) از حروف ناصبه نیست آن را با **اَنْ** اشتباه نگیرید.

نکته: می‌شه گفت فعل منصوب فقط جایی می‌آید که قبلش یکی از حروف ناصبه (اَنْ - لَنْ - كِي - اِذَنْ - حَتّی - لِ) وجود داشته باشد.

درس ۷

اعراب فعل مضارع (مجزوم)

■ تعریف مضارع مجزوم:

فعل امر - فعل نهی - فعلی که قبلش حروف جازه باشد ←
مضارع مجزوم اند

■ عوامل جزم فعل مضارع:

الف. **جزم یک فعل** ← **لِ - لَ - لَمْ - لَمَّا**
نهی

ب. **جزم دو فعل** ← **اِنَّ - اِنْ - مَنْ - ما - اَیْمَا - متی**

■ شرح حروف جزم یک فعل مضارع:

حرف جزم	معنا	مثال
لِ	باید	لِنَكْتُبْ
لَا	نَ ..... (نهی)	لَا تُشْرِكْ
لَمْ	ن ..... (ماضی منفی ساده ترجمه می‌شه)	لَمْ تَذْهَبْ
لَمَّا	هنوز ..... است	لَمَّا يَقْنَعْ

■ انواع «لِ» (لام)

۱. **جازه + اسم** ← **هَذَا لِطَالِبٍ** ترجمه ← این برای دانش‌آموزی است.
برای ناصبه

۲. **لِ + فعل** ← **جِئْتُ لِأَتَكَلَّمَ**. ← آمدم تا سخن بگویم.
تا، تا اینکه منصوب

۳. **لِ جازه + فعل** ← **لِنُساعدِ الْفُقراءِ** ← باید فقیران را کمک کنیم.
باید مجزوم

☞ بهترین راه برای تشخیص نوع «لام» (لِ) ترجمه کردن جمله است. اینم چند تا تست خوب.

۵- عین «لام» الناصبة:

- (۱) الكذب عمل قبیح، لنجتنبه!
- (۲) لانتعلم من امی درس الحیاة، لانها منی!
- (۳) لنحاول أن نوصل أنفسنا إلى الأهداف العالیة!
- (۴) تساعد المعلّمة تلميذاتها ليفهمن الدّرس جيّداً!

۳. افعال منصوب سؤال: الف) أن يمنع ب) لكي يبعدها

۴. افعال منصوب در سایر گزینه‌ها:

۱ | أن قبله

۳ | أن نشجّع

۴ | حتى يتبيّن

۵. ترجمه‌ی پاسخ بهترین راهه. می‌دونیم «لام» ناصبه معنای «تا - تا اینکه» داره:

«خانم معلّم دانش‌آموزان دخترش را کمک می‌کند تا درس را به خوبی بفهمند.»

۶- عین حرف اللام الجازمة:

۱) إن نشأ أن نهتدى إلى الصراط المستقيم، لتتبع قوانيننا الدينية!

۲) ألا يتعلم الطلاب اللغة العربية في مجتمعنا ليتكلموا بهذه اللغة!

۳) هل يمكن أن تفتحوا النوافذ قليلاً ليتغير هواء داخل الغرفة!

۴) بعث الله الأنبياء ليهدوا أبناء البشر في حياتهم الدنيوية!

فَرْحَة: اگر «ل» در فعل مضارع معنای «باید» داد نوع ل (لام) حتماً جازمه است.

۷- عین اللام ناصبة:

۱) لنعرف ما حولنا حتى نتسلط على أنفسنا و على أعمالنا!

۲) يقول لنا الأستاذ إننا نأمل غداً مُشرقاً لشعبنا فلنحاول لذلك!

۳) صحبتنا أصدقاءنا إلى القاعة الكبرى لنشارك في فرحة العيد!

۴) تتهياً المدرسة للاحتفال الكبير كما جرت عليه العادة كل عام!

۸- عین اللام الناصبة:

۱) المسلمات ليواجهن حقائق الحياة المرّة بالتفاؤل!

۲) نحن نتناول الرّمان لتكوين الكريات الحمراء في بدننا!

۳) يا بناتي؛ كلّمن الفائزات في المسابقة لتفهمن سرّ نجاحهنّ!

۴) لو كنت تتحمّل المصاعب و تتجرّع الآلام الكثيرة لوصلت إلى هدفك!

■ انواع مضارع مجزوم (از لحاظ اعرابي)

الف. مجزوم ظاهراً رمز ← حرف آخر
○ ← أُكْتُبْ - لا تَتَكَبَّرْ

ب. مجزوم فرعاً (به حذف نون اعراب) رمز
← لا تتكلموا - لم تحفظي
آ
او
ی

تذکره پس می‌شه گفت هر فعلی مضارعی که آخرش ن داشت ولی دو صیغهی ۶ و ۱۲ نبود در حالت مجزومی ن پایانش حذف می‌شه.

ج. مجزوم محلاً رمز
○ ← لَمَّا تَرْجَعْنَ - لَتَشْهَدْنَ.
↓
ساکن

۹- عین «لا» الجازمة:

۱) لا يجوز للمؤمن أن يهين مؤمناً آخر!

۲) قال الأب لى: لا قول أجمل من الحق!

۳) الظالم لا يستحقّ التكريم و لا العنابة!

۴) لا تسألن الجاهل، فإنّه لا يستطيع أن يرشد كن!

فَرْحَة: «لا» جازمه یا همون «لا» نهی باید بر سر فعل مخاطب بیاید.

۶. «لام» جازمه معنای «باید داره» ترجمه‌ی پاسخ: «اگر بخواهیم

به راه راست هدایت شویم باید از قانون‌های دینی پیروی کنیم.»

۷. ترجمه‌ی پاسخ: «دوستانمان را به سوی سالن بزرگ همراهی

کردیم تا در شادی عید شرکت کنیم.»

- «ل» در گزینه‌های (۱ و ۲) جازمه و در گزینه‌ی (۴) حرف جرّ است.

۸. ترجمه‌ی پاسخ: «ای دخترانم! با برندگان در مسابقه حرف

بزنید تا راز موفقیتشان را بفهمید.»

«ل» در گزینه‌ی (۱) جازمه و در گزینه‌ی (۲) جاژه و گزینه‌ی (۴)

هم «ل» داریم (لَوصلت)

۹. «لا» در گزینه‌های (۱ و ۳) نافیه‌اند نه ناهیه (چون بر

سر فعل غائب آمده‌اند).

در گزینه‌ی (۲) هم بعد از «لا» اصلاً فعل نداریم (درس ۱۰ می‌خوانید

که «نفي جنسه»)

در گزینه‌ی (۴) «لا» بر سر فعل مضارع مخاطب صیغهی (۱۲)

اومده و مجزوم محلاً شده.

ترجمه‌اش: شما (زنان) از نادان نپرسید زیرا او نمی‌تواند که شما

را راهنمایی کند.